

tako na stran naših sovražnikov, štejejo 109.316.000, oziroma 329.618.000 prebivalcev na 9.693.590, oziroma 11.138.900 kvadratnih kilometrov.

Vkljub tej ogromni po številu računjeni premoči so naši sovražniki v Elsašu 900, na Avstro-Ogrskem 30.491, skupno torej 31.391 kvadratnih kilometrov zasedli, medtem ko so osrednje sile v Belgiji 29.000, na Francoskem 22.310, na Ruskem 280.450, v Rumuniji okroglo 100.000, v Srbiji 86.867, v Črnogori 14.180, v Albaniji 20.040, v Italiji 380, skupaj torej 552.227 kvadratnih kilometrov vojaško zasedle.

Po številkah računjena, s številom prebivalcev vtemeljena premoč nam sovražnih držav nasproti osrednjim silam je 5-kratna, ako se računa še Severno Ameriko in Kitajsko, pa 7-kratna. Vkljub tej velikanski premoči naših nasprotnikov so naše in naših zavaznikov armade več kot 17-krat tako veliko pokrajine zavzele, nego naši nasprotniki.

zdravi giht 137
Krapina- revma
 išias
 Toplice (Hrvatsko) Pojasnila in prospekt zastoj.

Knez Bismarck.

Dne 1. aprila 1917 je bilo 102 let, odkar se je porodil največji državnik nemškega

ljudstva in ustanovitelj nove Nemčije, „železni“ kancler knez Otto v. Bismarck, katerega sliko danes prinašamo.

Razno.

Vesele Velikonočne praznike želimo vsem prijateljem, znancem in naročnikom, posebno pa vrlim braniteljem domovine na bojiščih. — Uredništvo in uprava „Štajerca“.

Odlikovanje. Veliko diplomov vojnega boterstva dobila je poštna uradnica gospica Izabela Beres v Ptuj.

Neverjetno mučenje živali. V Mariboru se je odigral pred kratkim neverjetni čin surovosti. Neki kmet imel je vpreženega konja pred vozom s smetmi.

Konja so pa moči zapuščale. Vsled tega je kmet zažgal pod konjevim trebuhom kos papirja. Tudi drugače je surovež konja grozivo trpinčil. Orožnik je na naznanilo nekega meščana surovežu konja odvzel. Upati je, da bode brezsrčnež strogo kaznovan.

Brežice. Piše se nam: C. k. davčna oblast Brežice se je s svojo pisarno v Celje preselila. Vsled tega je za to oblast določene vloge, davčne spise itd. od zdaj zanaprej neposredno na c. k. davčno oblast okrajnega glavarstva Celje ali pa na c. k. davčni urad v Brežicah, kjer se je napravilo sprejemno mesto, vposlati.

Veliki požar v Ptuj. V noči na 2. t. m.

nastal je v poslopju višje gimnazije ter „Studentenheima“ požar, ki je bil vsled ogromnega viharja naravnost velikanska nevarnost za vso mesto. K sreči se je več ur trajajočem delovanju vojaštva in gasilcev posrečilo, da se omeji požar in prepreči nadaljno razširjenje. Vsa hvala gre vojaški oblasti, ki je dala dovolj moštva za rešilno delo na razpolago. Parna brizgalnica prostovoljnega gasilnega društva je žal dobila hibo, tako, da ni takoj funkcionirala. Požar je bil eden največjih in najnevarnejših, kar smo jih v Ptuj ugotovili. Poslopje je zavarovano za 200.000 kron, s katero svoto se bode ogromno škodo zamoglo kriti.

Cela vas v plamenih. Iz Ljutomera se poroča: V vasi Vorovec nastal je na doslej nedognani način požar. Kmalu je stala cela vas v plamenih. 19 poslopij je pogorelo. Požrtvovalnemu delu vojaštva in vojni vjetnikov je bilo zahvaliti, da se je požar v treh urah omejil in da opekarna v Križevcih ni zgorela.

Iz bojišča. Piše se nam: Voščilo. Srečne vesele Velikonočne praznike želimo iz bojnega polja iz teh visokih snežnih planjav vsem štajerskim dekletam, prijateljem in znancem mi slovenski fantje od 87. k 97. pešpolku pridjani. Upanje pa imamo na srečno svidenje v kratkem času! Cugsfirerji: Horwat Alois, Prerad, Kovačič Franc, Sv. Križ Sl. Gorice, Baumgartner Leop., Sevnica; korporali: Kuner Joh., Vel. Nedelja, Franček Franc, Gorišinci, Ferlan Andrej, Reihenburg; gefreiter: Mursič Josef, Sobotinci; infanteristi: Kosinc Johan, Sevnica, Mejač Anton, Hrastnik, Krašovec Anton, Laški Trg, Golob Franc, Strelci, Žgajner Karl, Roič, Abram Franc, Reichenburg, Pohor Andrej, Palje Selo.

* * *

Iz Koroške se nam poroča: Zaplemba zrine krme in zalog mrve spravila je koroške kmetovalce v hudo zadrego. Deželni kulturni svet pribije, da je neko odposlanstvo iz Koroške, obstoječe iz zastopnikov deželnega kulturnega sveta, zveze kmetijskih zadrug in poslancev pod predsedstvom deželnega glavarja Leopolda Freiherr zu Aichelburg-Labbia za dne 15. marca pri ministerskem predsedniku in ministru za prehrano opozarjalo na nepregledne posledice, ki bi jih imela zaplemba trde krme. Oba ministra sta priznavala opravičenost pritožb in izrazila upanje, da se bode z odredbo, po kateri se setveno blago razven 10 procentov, ki se jih mora oddati, in polovična kvota krmilnega ovsa zopet prosto dala, nevarnost za nasad po možnosti odpravila. Glede dobave mrve se je reklo, da se zoperstavljenje posameznih dežel ni nameravalo.

* * *

Vpoklic črnovojnikov letnikov 1891 do vštévši 1872. Pri prebiranjih do spodaj označenega vpoklicnega termina za črnovojniško službo z orožjem sposobni spoznani avstrijski in ogrski črnovojniški obvezanci rojstnih letnikov 1891 do vštévši 1872, morajo, v kolikor še niso k službi z orožjem poklicani ali pa od te službe oproščeni, na sledečih terminih v vojaško službovanje odriniti: 1) v letih 1891 do 1878 rojeni dne 16. aprila 1917 in 2) v letih 1878 do 1872 rojeni dne 2. maja 1917. Pri naknadnem prebiranju po temu vpoklicnemu terminu sposobno spoznani morajo oditi pod orožje tekom 48 ur po svojem prebiranju. Potom prostovoljnega vstopa v skupno armado, vojno mornarico ali v deželno brambo asentirani teh rojstnih letnikov morajo oditi pod orožje istotako, kakor so v pod 1) ali 2) naštetih letih rojeni, dne 16. aprila ali pa dne 2. maja 1917.

Zvišanje podpor svojem vpoklicanih vojakov. Izšla je te dni cesarska naredba, ki preminja več določb sedanjega zakona o podpori svojem vpoklicanih vojakov. Žene vpoklicanih vojakov bodo dobile svojemu biva-

lišču primerne od 20 do 25 odstotkov. Pročajo podpore kakor doslej, če njih morebitni tih čitar stranski zaslužek ne presega gotove svapiske in Tistim strankam, ki imajo najeta stanovaneroka. M bo za rodbinske člane izpod starosti 8 let 1868. so doslej dobivali le en del podpore, zviša trgu u podpora na normalno mejo. V veljavi n je dos ostanejo podpore za osebe, ki niso starejšajlo res osem let, dosedanj zneski, če žive, kakorateja, češ činoma na deželi v lastni hiši in jih dragizalo pa le malo tare. Zvišala se bo podpora tudin. V pr 8 let starih svojem vpoklicanih vojakov, nge stva sicer prebivajo v lastni hiši, a morajo odzave abno ljiškknjžno vpisanih dolgov take obrestije vendar čevati, kakor da bi imeli po krajevnih na poslali merah plačevati enako visoko najemščino. Z njim bodo dobili tudi prispevek za najemščino, dnik kn z omejitvijo, da bodo imeli manj kakor 8 vsko kro stari člani rodbine le poleg polovice podp. Srbija samo polovico prispevka za najemščino, da prvi novo cesarsko naredbo bosta odpravljena, tjepleši do dva nedostatka, ki sta se izkazala tekomi, da nesre danje vojne. Po tej naredbi odpade prav mu se do podpore, če ima podpiranec tako reamca. da podpora ni več ogrožena in bo mogegov rod prispevek za najemščino eksekutivno zase zavlada da se zagotovi plačevanje najemščine, a sari ta ne za najemščino in ne tudi za druge terjatnji boji. To zvišanje podpor bo znašalo na leto kar zavlad: 400 milijonov kron več, kakor znaš nesrečni sedanje podpore.

Prepovedani piruhi. Uradno se nato ohihovali zarja, da je izdelovanje velikonočnih pi ležem (piruhov) potom barvanja itd. ter razprod. Vam i barvanih jajc prepovedana, da pasega. T tudi v domačijah za lastno porabo vsled rno in njih razmer jajc ne sme barvati. bodo l

Neoženjene učiteljice — gospe. Deželvorili: vlada na Hrvatsko-Slavonskem je odredila, ni prer je nagovarjati tudi neoženjene učiteljice, 8 celo vseh službenih dopisih z naslovom „gospa svetoval

Vojno delo za navijalce cen. Mestni gla v Budimpešti je izdal odredbo, da mora vse osebe, ki so obsojene zaradi na janja cen, vpoklicati k vojnemu pomožnem delu. Napravilo se bode seznam zaradi na janja cen obsojenih oseb rojstnih letnik 1865 do 1899, ki so črnovojniški obvezan. Tudi ženske, ki so zaradi navijanja o obsojene, se bode k vojnemu službenem d prisililo. — Pametna odredba! Kdor ima ta malo čustva v srcu, da izrablja vojne razme v svojo grdo dobičkazelnost, ta naj se t prisili k pomožnemu delu za domovino, katero prelivajo stotisoči svojo srčno l. Upamo, da se bode tudi pri nas v Avst to pametno odredbo posnemalo. Kajti na jalec cen je notranji sovražnik in ni nič bo od navadnega veleizdajalca.

Mayfarth'ov Separato

Prin v vseh deželah, ki jih potrebujejo, kot nanta v. bornejši in najcenejši, takoj dobivši ju že c

stroj za posnemanje mleka

Izdelovanje na uro ca:

Št. 0 — 65 litrov

„ 1 — 120—130 „

„ 2 — 220—250 „

„ 3 — 120—130 „

Ilustrirani katalog št. 1087 stonj in franko.

Ph. Mayfarth & Co

Dunaj, II, Taborstrasse
 fabrike kmetijskih in obrtnih strojev.
 išče se zastopnike.

kov ve Proročanstvo kmeta Mateje. V hrvatskih bitni politiki čitamo: V Srbiji so našli naši vojaki ve svote zapiske in spomine na čudnega kmečkoga novanja proroka Mateja iz vasi Kremne pri Užicah. 8 let, leta 1868 je napovedoval kmet Matej javno zvišana trgu umor kmeta Mihajla. Že drugi dan javi podan je dospela vest, da je bil 29. maja knez stare Mihajlo res umorjen. Aretirali so tudi kmeta akor ve Mateja, češ, da je moral vedeti za zaroto. Iz draginjkazalo pa se je, da je bil popolnoma nedol- tudi nazen. V preiskavi je kmet Matej pravil tudi akov, druge stvari, ki so jih zapisali v dokaz nje- od zemlje abnormalnosti. Njegove besede pa so resti plaše vendar tako zanimive, da so kmeta Ma- njih razreza poslali pozneje celo v Belgrad, kjer se šćino. Te ž njim razgovarjal sam kralj Milan. „Na- šćino, slednik kmeta Mihajla se bo ovenčal s kra- kor 8 let evsko krono“ — je pripovedoval kmet Ma- podpora. Srbija se bo pod njim povečala in ojačila. šćino. Toda prvi kralj ne bo imel sreče, umrl bo v ena tud najljepši dobi. Imel bo sina jedinca, ki bo še kom se bolj nesrečen. Umrl bo mlad, zelo mlad; ne pravico mu se 30 let in zapustil ne bo nobenega to rento tomea. (Kralj Aleksander). Ž njim umre mogoč njegov rod. Obrenovič ne bo več. V Srbiji o zasečo zavladal drug rod (Karagjorgjevići). Pa , a samudi ta ne bo vladal dolgo. Pridejo hudi no- terjatve ranji boji, pride strašna vojna in tuja sila to kaklo zavladala v Srbiji. Nastali bodo strašni znašaji nesrečni časi. Ljudje bodo prihajali h gro- vom svojih prednikov in solznih oči bodo zdihovali: „Odpriete se grobovi, da tudi mi nih javi ležemo v vas! Blagor Vam, ki ste umrli, zproda Vam ni treba gledati muke in trpljenja a pa sašaga“. Toda po tem strašnem času se vrne sled vojno in srečno življenje, tako zadovoljno, a bodo ljudje pred grobovi svojih prednikov Deželni ovorili: „Stanite mrtvi, da živimo!“ Ta edila, dudi prerok kmet Matej je prerokoval leta eljice 1868 celo telefon! Pravil je: „Kralj se bo „gospa osvetoval iz Belgrada s svojimi svetovalci v o, da s radi navo nožnem avstrijski letniko ovezanc njna ce em tak ima deli razmerj se tud ovino, z čno kn Avstriji jti navo nič bolj

Letalni junak.

Ltn. Frhr. v. Richthofen.

Prinašamo sliko nemškega letalnega lajt- ot najizte v. Richthofena, ki je v zračnem ivši oju že okoli 30 sovražnih letal uničil.

Miljukow.

Prof. Miljukow

Vodja revolucijske vlade na Ruskem je danji ministrijski predsednik profesor in poslanec Miljukow. Doslej je bil vedno strastni asprotnik Avstro-Ogrske in njenih zavez- ikov.

Negotinu, Nišu, Pirotu, Užici.“ Vprašali so ga, ali misli da telegrafično? Kmet Matej je odgovoril: „Ne. Razgovarjal se bo ž njimi tako, kakor jaz govorim z Vami.“ To njego- vo proročanstvo so zapisali kot posebno eklan- ten dokaz duševne zmedenosti.

Nove odredbe glede mletja žita. Vlada je odredila, da morajo mlinarji odslej izmleti iz vsakovrstnega žita najmanj 90%, to se pravi, da se morajo odslej otrobi še bolj drobno izmleti, da se tako dobi več moke za člo- veški živež. Za razprašenje sme mlinar od 1. aprila naprej računati pri vseh vrstah ži- ta, tudi pri koruzi, samo 4%. Ako torej daš 100 kg zrnja v mlin, ti mora mlinar dati 90 kg moke in 6 kg otrobov; 4 kg pa se računa za razprašenje. Kot plačilo sme mlinar zahtevati od 100 kg pšenice, ječmena ali koruze 3 K, od rži pa samo 2 K 70 v. Če dobi kdo manj moke ali otrobov, kakor je določeno, in če mu mlinar za zmletje več računa, se lahko vsak takoj pritoži na okrajno glavar- stvo. Najbolje pa je, da se že pri mlinu pre- priča, ali mu je mlinar dal dovolj moke ali ne.

Vojaški delavski oddelki in vprežni konji. Kdor rabi za spomladansko delo na polju in v vinogradih vojaških delavcev in konj, naj se takoj obrne na četvenega komisarja pri okrajnem glavarstvu. Vojaška uprava dovol- ljuje za enega posestnika letos vojaške sku- pine 5 mož in sicer za dobo 14 dni do treh tednov. Posestnik mora dati vojaštvu hrano, v denarju mu ni treba nič plačati. Vojaki pa dobijo od vojaške uprave za plačo znesek, ki bi ga posestnik dobil od vojaštva kot pla- čo za hrano. Konjem mora posestnik priskr- beti krmu.

Hrvati in nemški državni jezik. Medtem ko se slovensko časopisje grozovito togoti proti vpeljavi nemščine kot državnega jezika, čit- amo v letnem poročilu mestne realke v Za- grebu 1855 sledeče vtemeljevanje sprejema nemškega jezika v učni načrt: „Odkar so narodi Avstrije z močnejšo vez složnosti ve- zani na mogočni prestol slavopolnega cesarja Franca Jožefa, postal je nemški jezik pogoj te složnosti — on je organ, s katerim se razni narodi Avstrije držijo v edinosti in ožji zvezi; zato je znanje nemšćine za Hrvata bistvene koristi in za tistega, ki namerava s časom v javnost vstopiti, neob- hodno potrebno. Zato so tudi iz tega vzroka realke dobro došle, kajti tu si bode mladina potrebno znanje nemščine pridobila.“

Svarilo. C. k. namestnijski poročla: Zaradi zelo velike nevarnosti, ki je združena za ope- racije c. in kr. armade z morébitnimi hudo- delskimi na vničenje oskrbnih zalog ali konjev pretećimi naklepi (sabotage-dejanji) je potrebno kazenskozakonite določbe, ki so stavljene na take hudodelske naklepe, v svarilo splošno v spomin obuditi. Vsak hudodelski, na vničenje zalog živil ali na proizvajanje boleznj pri ži- valih, posebno pri konjih, v svrhu oškodovanja vojne moći avstrijsko-ogrske monarhije ali vojne moći zveznih držav ali v prid sovraž- nikom, izvršeni naklep (sabotage-dejanje), za- torej tudi poskus takega naklepa tvori hudo- delstvo proti vojni moći države po § 327 voj. kaz. zak. Vse vojaške in civilne osebe so podvržene zaradi tega hudodelstva vojaško- kazenski sodnosti. To hudodelstvo se kaznuje v področju armade na bojišču z naglim so- dom, v zaledju pri obtežljivih okolnostih s smrtjo na vešalih, v manj važnih primerih z ječo do 20 let. Vsak, ki takega hudodelstva nalašč ne zabrani, dasiravno ga more zabran- iti ali kdor takega hudodelskega podjetja, za katero je izvedel, ali takega hudodelca, za katerega je izvedel, nalašč pri oblasti ne naznani, je hudodelstva sokriv in se bo ravnalo z njim po § 330 voj. kaz. zak.

Imenovanje za častnega občana. Namestnik grof Clary und Aldringen je o priliki izročitve častne listine o svojem imenovanju za čast- nega občana 10 občin v sodnih okrajih Kozje in Šmarje na vpoštevne občinske urade Kozje, Podsreda, Pilštanj, Sv. Peter pod Svetimi Gorami, Prevorje, Presično, Slivnica, Drensko Remo, Sedlarjevo in Lastnič postal naslednje pismo: Častitemu občinskemu uradu! Zelo

vesel diplome, ki se mi je izročila v imenu 10 občin okrajev Kozje in Šmarje v spomin na moje imenovanje za častnega občana iz- rekam častitemu občinskemu zastopu za to novo posvedočenje prijaznega mišljenja svojo najprisrčnejšo in najgorkejšo zahvalo. Vedno bom imel v časti to tako lepo in izvirno iz- delano listino in sem pozneje kakor poprej rad pripravljen zastaviti vse svoje moči za koristi in procvit teh ter vseh drugih občin moji upravi izročene dežele. Z izrazom mo- jega najodličnejšega velespoštovanja Manfred grof Clary und Aldringen, c. kr. namestnik na Štajerskem.

Generalna kontrola oproščencev. Iz Dunaja se piše z dne 31. marca: Te dni izide razglas o generalni kontroli oproščencev. Razglas do- loča: V svrhu kontrole se morajo vsi opro- šćenci, ki se niso pritegnili na vojaško službo — bodisi, da so odvezani na določeni ali na nedoločeni čas, kot službeni zavezanec (vojske, vojne mornarice ali deželne brambe) ali kot črnovojni zavezanec, kot gažisti (aspiranti za gažiste) ali kot osebe moštva — zglasti na tisti občini, v koje okolišu izvršujejo svoje delovanje ali imajo sedež delovanja, za ka- tero so odvezani. Zglasti se morajo v času od 10. do 22. aprila 1917. in prinesiti seboj vse listine, ki so v njihovih rokah, tako o razmerju njihove vojne dolžnosti (dekret o imenovanju za gažista, ali aspiranta za ga- žista, namembnico, vojaško ali deželno bram- bovsko prehodnico, črnovojno prehodnico, zadnjo črnovojno izkaznico itd.) kakor tudi o njihovi oprostitvi (oprostilnico, odveznico, even- tualno drugačno potrdilo o tem, da so od- vezani.) O izvršeni zglastitvi se izda zglastil- nemu zavezancu potrdilo občinskega urada. Od zglastitve na občini so izvzeti oproščenci naslednjih skupin, kojih kontrola se izvrši po posebni poti: 1. nameščenci — vstevši de- lavce in z dnino nameščene osebe — dvora, države in dežel; 2. osebe, ki delajo v do- bavnih obratih za armado, v rudarskih in drugih privilegiranih obratih; 3. nameščenci železnic (izvzemši cestne železnice) in paro- plovnih družb. Oprostitev vsehtistih, ki niso izpolnili zglastilne dolž- nosti v zgoraj omenjenem ro- ku, so razveljavljene s potekom zadnjega roka. Dotičniki bodo pozvani za 30. aprila 1917 na vojaško služ- bo. Tudi tisti, ki se niso zglastili zaradi ne- premagljive ovire, so dolžni 30. aprila priti v vojaško službovanje. Ako nesumno do- kažejo dotično oviro, pa se jim more na po- sebno prošnjo zopet časno podeliti dopust, če je njihova vnovična oprostitev (odveza) po- trebna in če dotično prošnjo priporoča poli- tično okrajno oblastvo, ki pride v poštev.

Čreslo in drevesna skorja. Trgovinski mi- nister je ukazal z naredbo vsem usnarjem, da morajo do 15. aprila naznaniti centrali za kože in usnje, koliko bodo celo leto rabili drevesne skorje in čresla. Usnarji, ki hočejo vso svojo potrebo kriti potom centrali, morajo podati obvezno izjavo. Kdor pa se preskrbi brez posredovanja centrale, mora 31. maja in koncem vsakega meseca poročati, koliko je kupil. — Vsak drugi posestnik hrastove in smrekove skorje mora koncem vsakega meseca svoje zaloge, v kolikor jih ni prodal, ponuditi centrali. Prodajati se sme samo cen- trali ali tistim trgovcem, ki so že l. 1915 obrtno tržili s čreslom in drevesno skorjo. Trgovci smejo prodajati samo centrali in po- sebno pooblašćenim tvrdkam. Najvišja cena za smrekovo skorjo je zvišana na 6 K.

Gospodarske.

Mnogo kolnatega fižola. Od poizvedovalnega in obveščevalnega zavoda za nasad zelenjave in krom- pirja pri c. kr. namestništvu v Gradcu, Burggasse 3, nad- stropje dobimo sledeći dopis: Kolni fižol je nasproti nizkemu fižolu mnogo donosnejši in bi se ga naj ravno letos sadilo v večji meri kakor se je to zgodilo lani. Potrebno kolje bi se naj preskrbelo in naročilo že sedaj po zimi, da bi bili ob času setve v sredji maja pri rokah. Kdor ima kole na izbiro, naj ne jemlje prekratkih kolov, ker se more pri polnem fižolu pričakovati največ doneska le tedaj, če se morejo stebila dovolj visoko povspeti. Koli se naj postavijo v razdalji 40 do 50 centimetrov in